

1. Ümumi müddəalar

1.1.1.1. "Gənclərin xilasedici və yardımçı təşkilatları"nın orta və ümumtəhsil məktəblərinin qayğıda olmaqları arasında fəvqəladə hallara hazırlıq sahəsində fiziki və intellektual müsabiqələrdə iştirak etdirməyə Yaradıcı Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Təhsil, Gənclər və İdman Nazirliyinin idarəsi tərəfindən keçirilir.

1.2. Yaradıcı təşkilatların fəaliyyətləri aşağıdakılardır:

- yeniyetmə və gənclərin fəvqəladə hallara hazırlıq sahəsində təhsil və tərbiyəsinin yüksəldilməsi;
- məktəblərdə vəziyyət və ictimai təhlükəsizlik məsələləri ilə yanaşı, psixoloji və sosial problemlərin həllənməsi;
- gənclərin sosial həyatda iştirakı və vətənpərvərlik ruhunun aşılanması;
- məktəblər arasında sağlam rəqabət tərzinin təbliği;

1.3. Yaradıcı təşkilatların fəaliyyətləri aşağıdakılarda keçirilir:

- məktəbdaxili seçmə yarışmaları;
- rayon (şəhər) yarışmaları;
- zona yarışmaları;
- ümumrespublika yarışmaları.

1.4.1.4. Məktəbdaxili seçmə yarışmaları orta və ümumtəhsil müəssisələrinin rəhbərliyi və təşkilatı ilə təsdiq olunmuş proqram əsasında keçirilir.

1.5. Rayon (şəhər), zona və ümumrespublika yarışmaları Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin yerli qurumları tərəfindən idarə edilən yarışma qaydalarına uyğun keçirilir.

1.6. Yaradıcı təşkilatların fəaliyyətləri üçün olaraq hazırlanmış proqram əsasında yarışma keçirilir.

1.7. Ümumrespublika yarışmaları arasında zona yarışmaları qalibi olan komandalar iştirak etdirilir.

2. Yaradıcı təşkilatların hazırlanması və keçirilməsi

2.1. Yar??lar Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin nümayəndələrindən ibarət Təşkilat Komitəsi təşkil olunur.

Təşkilat Komitəsinin tərkibi, yar??ların keçirilmə vaxtı, yeri və hazırlıq ardıcılığı haqqının xərclərini smetası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin müvafiq qərarı ilə təsdiqlənir.

2.2. Yar??ların keçirilməsi üçün Hakimiyyət Kollegiyası yaradılır. Hakimiyyət Kollegiyasının komplektləşdirilməsi Fövqəladə Hallar Nazirliyinin regional mərkəzləri, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin yerli qurumları tərəfindən aparılır.

Hakimiyyət Kollegiyasının tərkibini və iş prinsipini Təşkilat Komitəsi müəyyən edir.

Hakimiyyət Kollegiyasının tərkibinə yar??ların baş hakimi, baş hakimin təhlükəsizlik məsələləri üzrə müavini, yar??ların katibi, yar?? növünün müvafiq hakimi, mərhələləri üzrə hakimi daxil edilir.

2.3. Rayon, (??hər), zona və ümumrespublika yar??larında iştirakçılar haqqında məlumat toplanması üçün Təşkilat Komitəsi üzvünün rəhbərlik etdiyi Mandat Komissiyası yaradılır. Baş hakimin təhlükəsizlik məsələləri üzrə müavini və yar??ların katibi də Mandat Komissiyasına daxil edilir.

2.4. Yar??lar nümunəvi yar?? proqramına uyğun həyata keçirilir. ([?lav? 1](#))

3. Yar?? iştirakçılar?

3.1. Yar??lar kiçik (12-14 yaş) və böyük (15-17 yaş) olmaqla 2 yaş qrupunda keçirilir.

3.2. Komandaların tərkibinə 7 iştirakçı, 3 müəyyən təci (komandanın rəhbəri, onun müavini və tərtibçi) daxildir.

3.3. Yar??ların bütün iştirakçılar çöbçürəitində ya?amaq, gecikməyi, tonqalda yemək hazırlamaq və üzməyi bacarmalıdır.

3.3.4. Komanda üzvləri çöl çürəitində ya?amaq üçün xüsusi komandaya aid zəruri geyim və avazimatlarla təchiz olunmalıdır.

4. Düzürgünün hazırlanması

4.1. Düzürgünün yerini Təşkilat Komitəsi yerli icra hakimiyyəti orqanının razılığı ilə təyin edir. Bu zaman qurumun iqlim və coğrafi çürəitini nəzərə almalıdır. Düzürgü ümumiyyətlə magistral yollardan kənarında yerləşməli və sərhdərlə təyin edilməlidir.

4.2. Düzürgü qurularının hakimiyyət korpusu və iştirakçılar üçün ya?ay? yeri, komandaların düzülüşü üçün sahə, təsərrüfat zonası, sanitariya qovşaqları və dayanacaq yerləri nəzərə alınmalıdır.

4.3. Ya?ay? zonasında çadqullar sərə il qurulmalıdır. Sərəlar arasında məsafə 5 m, çadqullar arasında məsafə isə 2,5 m olmalıdır. Hər komandanın qarşısında onun adı yazılan nəqliyyat vasitəsi dayanmalıdır.

4.4.4.a) Hakimi?r korpusunun ya?ay?? yerind? hakimi?rin istirah?ti üçün olan çad?rlardan?lav? hakimi?rin kollegiya v? komanda r?hb?rl?ri il? iclaslar?n keçirilm?si üçün çadaq qurulmal?d?r.

4.54.5a) Hakim v? i?tirakç?lar?n ya?ay?? yerl?rinin aras?nda üstünd? "G?ncəxilasedici v? yan??nsöndür?n" yar??lar?n?n keçirilm? ??rtl?ri, m?rh?l? yar??lar? v? müsabiq?l?rinin ??rtl?ri, m?rh?l?l?r üzr? informasiya, ba?lan??c protokollar?? bütün xidm?ti hey?tin yerl??m? sxemi, günün bölünm? plan?? dü??rg?nin i? qaydalar?? elanlar v? ssas?lanm?lumat lövh?l?ri qoyulmal?d?r.

4.64.6) Dü??rg? yan??ndan mühafiz? qaydalar?na ciddi riay?t olunmaqla qurulmal?d?r. a) razi daimi olaraq tullant?lardan v? quru otdan t?mizl?nm?lidir. Dü??rg?nin ?razisind? yan??nsöndürm? l?vazimatlar?sas?lmal?d?r. Dü?Dü??rg?d?n 40 m-d?k m?saf?d?z tez alovlanan vasit?l?rl? od qalamaq, çad?rlar?n i??qland?r?lmas? üçün aç?q ocdlardan (kibrit, al??qan, ?am v? s.) istifad?, yan??nsöndürm? vasit?l?rinin yerl??diyi ?raziy? ged?n yolu k?sm?k qada?and?r.

5. Dü??rg?nin tibbi t?chizat?

5.1) Yar?? i?tirakç?lar? daimi tibbi n?zar?td? saxlanmal?d?r. Dü??rg?nin ?razisind? v? müsabiq?l?rin keçirildiyi yerl?rd? z?d?li i?tirakç?lara ilk tibbi yardım göst?rm?k üçün tibbi çil?rin? xüsusi yer ayr?lmal? v? z?ruri hallarda onk onlar?n tibbi mü?ssis?l?rin? apar?lmalar? üçün t?cili yardım ma??n? il? t?min olunmal?d?r. Ya?ay?? yerl?ri v? yem?kl?ri daim h?kim n?zar?tind? olmal?d?r.

6. Yar??larda t?hlük?sizliyin t?min olunmas?

6.1) Yar??lar keçiril?n zaman i?tirakç?lar?n, hakim v? tama?aç?lar?n t?hlük?sizliyi t?min olunmal?d?r. Yar??lar vaxt? t?hlük?sizliyin t?min olunmas? üçün ?sas m?suliyy?ti ba? hakim v? ba? hakim in t?hlük?sizlik m?s?l?l?ri üzr? müavini da??y?r.

6.2. Yar??larda t?hlük?sizliyin t?min olunmas? t?dbirl?rin? a?a??dak?lar aiddir:

- yar??lar üçün yerin (paliqon), amar?rutlar?n düzgün seçilm?si, onlar?n t?hlük?sizlik normalar?na uy?un haz?rlanmas? v? mühafiz?si;

- yar??lar?n keçirilm?si zaman? nizam-intizam?n qorunmas?;

- yan??ndan mühafiz? t?dbirl?rinin t??kili;

- yar??lar zaman? tibbi-profilaktik t?dbirl?rin t??kili;

- yar?? i?tirakç?lar?n, hakim v? xidm?ti personal?n isti yem?k v? içm?li su

il? til? t?min olunmas?; i?tirakç?lar?n istifad? etdikl?ri su m?nb?l?rinin yoxlan?lmas? v? suyun mü?yy?n olunmu? m?nb?l?rd?n g?tirilm?si;

- xilasetm? xidm?tinin d?qiq i?l?m?si;

- ??raitd?n as?l? olaraq t??kilatç?lar?n laz?m bildiyi ?lav? t?dbirl?rin keçirilm?si;

- yar?? m?saf?sinin start v? fini? hiss?sinin r?ngli lent v? yaz?larla i?ar?l?nm?si;

- i?tirakç?lara t?hlük? tör?d? bil?n ?razil?rd? x?b?rdaredici i?ar? v? yaz?lar?n qoyulmas?.

6.33 Yar??lardan k?nar vaxtda yar?? i?tirakç?lar?n?n h?yat v? sa?laml???n?n t?hlük?sizliyinin t?min olunmas??, i?tirakç?lar t?r?find?n t?hlük?sizlik texnikas? qaydalar?na riay?t olunmas?, nizam-intizam?n qorunmas? m?suliy?ti komanda r?hb?rl?rinin üz?rin? dü?ür.

6.4. Dü??rg?l?rinin t??kil olundu?u müdd?td? ümumi t?hlük?sizliy? Fövq?lad? Halları Nazirliyi t?r?find?n t?yin olunmu? dü??rg? r?hb?rl?ri cavabdehdir?r.

6.6.5Z Z?r?rç?k?nl?rini da??nmas? vasit?l?ri istisna olunmaqla ba?qa dig?r il?i düz?l?n vasit?l?rd?n istifad? qada?kada?and?r. Bütüns?xüsusi istehsal olunan qur?ular? yaln?z il?i kilatı Komit?si t?r?find?n yarad?lm?? texniki komissiyann icaz?sind?n sonra m??ql?rd? v? yar??larda istifad? oluna bil?r.

7. N?tic?l?rin hesablanması prinsipl?ri

7.1. Komandalar?n distansiyalar? keçm?si a?a??dak?lar üzr? hesablanıla bil?r:

- keçm? vaxt? il?;

- al?nm?? c?rim?l?rl?;

- c?rim? ballar? il?;

- vaxt?n c?mi il?.

Keçm? vaxt? komandan?n ?n ax?r?nc? i?tirakç?s?n?n fini?? çatd??? yekun qiym?tidir.

7.2. Komandan?n n?tic?si yar??lar?n m?rh?l?l?rinin n?tic?l?rinin c?mi il? hesablan?r.

Komandan?n tutdu?u yer onun n?tic?l?ri il? mü?yy?n olunur. ?g?r komandalar?n n?tic?l?ri b?rab?r olsa, o zaman ?n azz c?c?rim? bal? toplayan komanda qalib say?l?r. ?g?r c?rim? ballar?da eynidirs?, o zaman "Axtar??xilasatm?i?" v? "Ya?am mar?rutu" adlı müsabiq?l?rd? Hakiml?n Kollegiyas? t?r?find?n ?n yax?? qiym?tl?ri alan komanda qalib say?l?r.

7.3. Bir v? ya bir neç? m?rh?l?d?n ç?xar?lan komandalar, ç?xar?lmas?ras? il? n?tic?l?ri tam hesablanm?? komandalar?n arxas?na düzülür.

7.4. Ümumi hesablamada komandalar?n yeri onlar?n ayr?-ayr? m?rh?l?l?rd?ki n?tic?l?ri il? mü?yy?n olunur. NN?tic?l?ri b?rab?r oldu?u zaman ?n uzun m?saf?d? olan "Ya?am mar?rutu" üzr? ?n yüks?k bal toplam?? komanda qalib olur.

Heç bir bal toplamayan komandalar ümumi hesablamada sonuncu yerd? hesab olunur.

8. Mükafatlandırma

8.1. Ümumi hesablamada I-III yerli tutan komandalar diplomlarla, iştirakçılar, rəhbərlər, onların müavinləri və tərbiyəçi heyəti və diplomla təltif olunur.

8.2. Ayrı-ayrı növlərdə I-III yerli tutan komandalar heyəti və diplomlarla, iştirakçılar, rəhbərlər, onların müavinləri və tərbiyəçi diplomlarla təltif olunur.

8.3. Yarışın Tətkilat Komitəsi ayrı-ayrı mərhələlərdə fəallıq göstərən komandalar və iştirakçılar üçün əlavə mükafatlar nəzərdə tutulmalıdır.

9. Komandaların maliyyəsi

9.1. İştirakçılarının yarışın keçirildiyi rəziyyət gətirən lazımlı yollarla təmin olunması və yarışın başlanğıcından bütün xərcləri ödəyən xərcləri smetası Tətkilat Komitəsi tərəfindən hazırlanır.

10. Qeydiyyatın qəbulu

10.1. Qeydiyyatın (əlavə 3) yarışın başlanmasından ən az 15 gün əvvəl, əlaqədə göstərilmiş ərdəcilləqlə təqdim olunmalıdır:

- məktəbdaxili-seçmə yarışlarında sinif rəhbəri tərəfindən məktəb direktoruna;
- rayon yarışlarında məktəb direktoru tərəfindən yerli təhsil şöbəsinə;
- zona yarışlarında yerli təhsil şöbəsinə tərəfindən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin regional mərkəzinə;
- Ümumrespublika yarışlarında Fövqəladə Hallar Nazirliyinin regional mərkəzinə – Tətkilat Komitəsinə.

10.2. Komandanın rəhbəri yarışa gələn Mandat Komissiyasına əlaqədəki sənədləri təqdim etməlidir:

- vahid formada sənədlə qəbulunda arayışı; (əlavə 4)
- komandanın göndərilməsi barədə təhsil müəssisəsinin məmindən çıxışı;
- komandanın rəhbəri, onun müavininin və tərbiyəçinin şəxsiyyət vəsiqəsi, ezamiyyət vəsiqəsi;
- iştirakçılarının şəxsiyyətini təsdiq edən sənəd (doğum haqqında şəhadətnamə və ya şəxsiyyət vəsiqəsi);
- iştirakçının müvafiq təhsil müəssisəsində təhsil aldığına təsdiq edən sənəd;
- iştirakçının valideyninin razılığına təsdiq edən sənəd.

Əlavə 1:

[1. Yar??lar?n n?mun?vi proqram?](#)

[2. Komandan?n t?chizat siyah?s?](#)

[3. ?riz?](#)

[4. Vahid formada sa?laml?q haqq?nda aray??](#)

["G?nc xilasedici v? yan??ns?ndür?n" yar???n?n keçirilm?si üzr? regional m?rk?zl?r](#)